

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 06.09.2014

kl.17:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

Megin atriði

- Askjan í Bárðarbungu hefur sigið um 15 metra
- Áfram öflugt hraungos í Holuhrauni
- Dregur úr jarðskjálftavirkni
- Hættumat óbreytt
- Lokanir enn í gildi

Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

Frá vísindamannaráðsfundi í morgun

Í eftirlitsflugi í gær var yfirborð Bárðarbungu mælt með radarhæðarmæli flugvélar Ísavia. Mælingarnar sýna stórar breytingar á yfirborði Bárðarbungu. Allt að 15 metra lækkun hefur orðið í miðju öskjunnar og nemur rúmmálsbreytingin um 0,25 ferkílómetrum. Lögun dældarinnar er í samræmi við að botn öskjunnar hafi sigið sem þessu nemur. Sig af þessari stærðargráðu hefur ekki orðið á Íslandi síðan mælingar á jarðskorpuhreyfingum hófust hérlendis um miðja síðustu öld. Engin merki sjást um eldgos eða aukinn jarðhita í Bárðarbunguöskjunni. Sennilegasta skýringin er að þetta sig sé í tengslum við mikla jarðskjálftavirkni undanfarið og kvikustreymi neðanjarðar til norðausturs.

Í eftirlitsfluginu í gær fannst breið og grunn sigdæld í Dyngjujökli 10 km frá jökuljaðri. Önnur dæld 6 km frá sporði Dyngjujökuls sem fylgst hefur verið með undanfarna daga hefur farið dýpkandi og mældist 35 m djúp. Sennilegt er að þessar dældir séu merki um stutt smágos sem orðið hafa undir jöklinum.

Ekkert dregur úr gosinu í Holuhrauni. Gosvirkni er á tveimur sprungum. Megingosið er á sömu sprungu og verið hefur virk frá upphafi. Auk þess er enn gosvirkni á sprungu sem opnaðist í gærmorgun. Hrauntungan nær nú 10 km til ANA og á tæpan km eftir í Jökulsá á Fjöllum.

Dregið hefur úr skjálftavirkni á svæðinu síðan í gær. Um 90 skjálftar hafa mælst frá miðnætti. Einn jarðskjálfti 5 að stærð mældist við Bárðarbunguöskjuna kl. 05:40 í morgun. 14 skjálftar hafa orðið stærri en 5 við Bárðarbungu síðan 16. ágúst.

Varúðarráðstafanir:

Rétt er að áréttu að lokun lögreglustjóranna á Húsavík og Seyðisfirði á hálendinu norðan Vatnajökuls eru enn í gildi. Allir vegir inn á svæðið eru einnig lokaðir og er tekið strangt á tilraunum óviðkomandi til að komast að eldstöðvunum og þeir geta búist við að verða kærðir og sektaðir. Fjölmiðlar og vísindamenn hafa haft aðgang að svæðinu með sérstökum skilmálum eftir að gos hófst en lokað hefur verið fyrir hann að svo stöddu en aðgangur þeirra er í stöðugri endurskoðun. Ákvörðunin er fyrst og fremst í varúðarskyni vegna hættu á jökulhlaupi ef gosið kemur upp undir Vatnajökli. <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>

Umtalsvert magn af brennisteinstvíldi stígur upp af hrauninu. Verði vísindamönnum og fjölmiðlafólki aftur hleypt inn á svæðið er nauðsynlegt er fyrir alla sem vinna nálægt gosstöðvunum að vera með gasmæla og hafa gasgrímur tiltækar. Sérstök hættu getur skapast í lægðum þar sem þessi efni setjast og /eða þar sem er lygnt. Vinnueftirlitið telur brýnt að allar stofnanir og fyrirtæki sem koma nálægt eldgosum séu með viðeigandi áhættumat og viðbragðsáætlanir í samræmi við reglugerð nr. 920/2006

Áfram er opið um Dettifossvæg (nr.862) vestan Jökulsár á Fjöllum frá Þjóðvegi 1 norður að Dettifossi. Aðrar leiðir á svæðinu en að Dettifossi eru áfram lokaðar þar á meðal gönguleiðir.

Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu og gulur fyrir Öskju.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

Almannavarnir starfa á hættustigi.

Flóðahætta

Enn er hætta á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli, hvort sem það yrði í Dyngjujökli eða í öskju Bárðarbungu.

Hættumat

Ekki er hægt að segja til um það á þessari stundu hvert framhaldið verður. Fjórir möguleikar eru taldir líklegastir:

- Að innflæði kviku stöðvist og skjálftahrinan fjari út og kvika brjótist ekki til yfirborðs á fleiri stöðum.
- Gangurinn nái til yfirborðs á fleiri stöðum utan jökuls. Ekki er hægt að útiloka gos með hraunflæði og/eða sprengivirkni.
- Gangurinn nái til yfirborðs undir jökli aftur og leiði jafnvel til umtalsverðs eldgoss. Gosið myndi leiða til jökulhlaups í Jökulsá á Fjöllum og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli.
- Gos í Bárðarbungu. Gosið gæti leitt til jökulhlaups og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli. Mestar líkur eru á að hlaup kæmi niður Jökulsá á Fjöllum, en ekki er hægt að útiloka aðrar hlaupaleiðir: Skjálfandafliót, Kaldakvísl, Skaftárkatla og Grímsvötn.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.

Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Í morgun var fundur í vísindamannaráði almanna-Varna þar sem farið var yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Í framhaldi var fundur með aðgerðarstjórninni á Húsavík og aðgerðir dagsins samhæfðar. Loks var fundað með lögreglunni á Hvolsvelli, Selfossi og Húsavík um niðurstöður nýjustu mælinga. Mönnun er í Samhæfingarstöðinni.

Ferðapjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið þjóðvegur 1. Enn er svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossvegar vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag. Gossvæðið er um 120 km suður frá þjóðvegi 1. Lokanir á hálendinu og í Jökulsárgljúfrum norðan Dettifoss vestanmegin eru enn í gildi. Engar tilkynningar hafa borist um öskufall og allir flugvellir eru opnir.

Upplýsingar:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er info@sst.is Símanúmerið er: 570-2644/43.

Vefsíða vegna Bárðarbungu www.avd.is

Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

Facebook: <https://www.facebook.com/Almannavarnir>